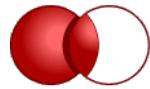

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 012/02, 018/02/06

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2005. GODINU**

Sarajevo, april 2006. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

VLADA

**SKUPŠTINA
ZENIČKO-DOBOKSKOG KANTONA
ZENICA**

NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Budžeta Zeničko-dobojskog kantona**, iskazanih na stranicama od 1 do 21 na dan 31.12.2005. godine. Za ove izvještaje odgovorna je Vlada Kantona i Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH, i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je takođe obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načела, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja, kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija prikupila dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja **Budžeta Zeničko-dobojskog kantona na dan 31.12.2005. godine** skrećemo pažnju na slijedeće:
  - Nije uspostavljen adekvatan sistem internih kontrola kod izrade, donošenja i izvršavanja Budžeta, što je za posljedicu imalo nerealno planiranje rashoda i izdataka, kao i to da se obaveze nisu izvršavale na osnovu mjesecnih operativnih planova za izvršenje budžeta po korisnicima,
  - Odlukama Vlade o preraspodjelama sredstava u Budžetu za 2005. godinu je odobreno povećanje određenih pozicija rashoda i izdataka i smanjenje drugih pozicija rashoda i izdataka, a nije izvršeno uravnoteženje Budžeta, tj. nisu izvršene izmjene i dopune Budžeta, po propisanoj proceduri za izradu i donošenje Budžeta,
  - Nije izvršeno usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) na dan 31.12.2005. godinu, u dijelu stanja stalnih sredstava institucija obrazovanja i pravosuđa, kao i u djelu iskazanih novčanih sredstava, potraživanja i dugoročnih obaveza.

- 4. Po našem mišljenju finansijski izvještaji, osim za navedeno u prethodnoj tački, daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za godinu koja se završava na dan 31.12.2005.**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

Mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

**IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
za 2005. godinu**

1 UVOD

Zeničko-dobojski Kanton (u daljem tekstu Kanton) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine, čije su nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije BiH i Ustavom Zeničko-dobojskog Kantona.

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona.

Izvršno tijelo Kantona je Vlada Kantona, koju čine Premijer i deset ministara. U ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Vlada donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

Funkciju kantonalne uprave u Kantonu vrše kantonalna ministarstva, kantonalne uprave i kantonalne upravne ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja važna za njihovo organizovanje i funkcionisanje.

Kantonalnim ministarstvom rukovodi kantonalni ministar, a radom samostalne kantonalne uprave i kantonalne upravne ustanove rukovodi direktor.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave, kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona.

Budžet Zeničko-dobojskog Kantona, u skladu sa Ustavom Zeničko-dobojskog kantona usvaja Skupština Kantona, na prijedlog Vlade Kantona. Način izrade, donošenja i izvršenja Budžeta propisan je Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH. Kantonalno ministarstvo finansija (u daljem tekstu Ministarstvo finansija), u skladu sa naprijed navedenim zakonskim propisima, opslužuje Budžet Kantona u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad upotrebom budžetskih sredstava.

Korisnici Budžeta su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje budžetskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Budžeta.

**2 OSVRT NA NALAZE UTVRDENE REVIZIJOM ZA 2004. GODINU I
PRETHODNOM REVIZIJOM ZA 2005. GODINU**

Revizijom finansijskih izvještaja za 2005. godinu i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, konstatovano je da nije u cijelosti postupljeno po datim preporukama u Izveštaju o izvršenoj reviziji za 2004. godinu, a koje se odnose na potpunu uspostavu sistema internih kontrola, kao i dosljednu primjenu Zakona o budžetima/proračunima u FBiH, Zakona o izvršavanju budžeta Kantona za 2005. godinu i Zakona o Trezoru u FBiH. Pored navedenog, nisu u potpunosti provedene date preporuke koje se odnose na:

sveobuhvatan popis imovine, potraživanja i obaveza; dosljednu primjenu važećih propisa u postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova; donošenje pisanih procedura u cilju namjenskog i ekonomičnog trošenje sredstava. Tekući transferi, u pojedinim slučajevima, se nisu izvršavali po usvojenim procedurama i u skladu sa zaključenim ugovorima.

Prethodnom revizijom finansijskog poslovanja korisnika Budžeta ZE-DO Kantona za period 01.01.-30.09.2005. godine konstatovani su nedostaci, koji su navedeni u Pismu menadžmentu, dostavljenom Vladi ZE-DO Kantona 17.02.2006. godine. Vlada i ministarstva ZE-DO Kantona su se očitovali po dostavljenom Pismu menadžmentu, pisanim aktima prezentirali aktivnosti koje su preduzete po preporukama prethodne revizije i obrazloženja za određene konstatacije i nalaze. Iz navedenih akata je vidljivo da su ministarstva provela niz aktivnosti i ozbiljno pristupila provođenju datih preporuka, a što će umnogome povećati efikasnost izvršavanja zadataka u narednom periodu.

3 CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je, da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvještaja, sistema internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija izrazi mišljenje, o tome, da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svakom značajnom pogledu, u skladu sa ukupnom važećom zakonskom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizijom će se utvrditi: da li su poduzete sve mjere za ubiranje i čuvanje javnih prihoda na nivou Kantona, da li su se nadležna Ministarstva pridržavala zakonskih propisa i instrukcija, da li su isplate javnih rashoda i korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dato ovlaštenje.

Također, cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu, povećanje javne odgovornosti za zakonitost rada, kao i uspješno i efikasno obavljanje, odnosno provođenje postavljenih ciljeva. Revizija je obuhvatila procjenu organizacije i funkcionalnosti sistema internih kontrola, procjenu imovinskog i finansijskog stanja Budžeta Zeničko-dobojskog Kantona, poslovanje Vlade Kantona, ministarstava i drugih korisnika budžeta, provjeru izvršenja budžeta za 2005. godinu, te finansijske transakcije i njihovu zakonsku usklađenost i dokumentovanost. Budući da smo reviziju obavili na bazi uzorka, postoji mogućnost da neke pogreške i nepravilnosti mogu ostati neotkrivene.

Revizija uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenju sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1 Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebotom budžetskih sredstava

Ministarstvo finansija je, u skladu sa zakonskim propisima, zaduženo za izradu i donošenje Budžeta Kantona, izvršavanje Budžeta, nadzor Budžeta, upravljanje novcem, vodenje jedinstvenog računa trezora, te vođenje računovodstva.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju izrade i donošenja Budžeta za 2005. godinu, konstatovano je da Ministarstvo finansija nije prilikom izrade i donošenja u cijelosti poštovalo propisane procedure i rokove. Pored nepoštivanja rokova (u toku same izrade), nisu donesena sva zakonom predviđena akta (Preliminarni izvještaj o privrednoj i fiskalnoj politici, Konačan izvještaj o privrednoj i fiskalnoj politici, smjernice i ciljevi fiskalne politike i procjena glavnih vrsta prihoda i izdataka za slijedeću fiskalnu godinu), a posebno treba istaći da nije prezentiran usaglašen prijedlog plana poreskih prihoda za 2005. godinu sa Poreznom upravom.

Uporedbom usvojenog Budžeta i njegovog izvršenja konstatovano je da su u Budžetu (kao finansijskom planu kantona) načinjeni određeni propusti, a što se kasnije odrazilo na njegovo izvršenje. Ovdje se, prije svega, misli na nerealno planiranje rashoda i grantova, a što je naknadno potvrđeno kroz potrebu za većim ili manjim ostvarenjem u odnosu na planirana sredstava, ili činjenicom da plan uopće nije izvršen, kao i da su

ostvareni određeni rashodi i izdaci koji uopće nisu bili planirani usvojenim Budžetom (a nisu hitni i nepredvidivi). Sve ovo je za rezultat imalo donošenje brojnih odluka o preraspodjeli budžetskih sredstava, kako u okviru jednog budžetskog korisnika, tako i između budžetskih korisnika, što je u konačnici uticalo na dosta izmjenjenu strukturu prvobitno usvojenog Budžeta. I pored izvršenih brojnih preraspodjela budžetskih sredstava, određeni budžetski korisnici su na pojedinim stawkama iskazali prekoračenje budžeta, a navodimo sljedeće: naknada za smještaj u ustavne socijalne zaštite (20.967 KM), transfer za podsticaj povratka izbjeglih i raseljenih lica (3.590 KM), grant za prijevoz učenika osnovnih škola (30.935 KM), transfer za smještaj studenata u studentske centre (6.550 KM).

Što se tiče izvršenja budžeta konstatovano je da se Budžet nije izvršavao na osnovu mjesecnih operativnih planova korisnika budžeta, odnosno da svi budžetski korisnici nisu dostavljali mjesecne operativne planove izvršenja Ministarstvu finansija, tako da je Ministarstvo finansija samo utvrđivalo i odobravalo mjesecne operativne planove budžetskih korisnika. To je ostavljalo mogućnost preuzimanja obaveza u iznosima većim od iznosa odobrenih budžetskih sredstava. Isto tako, analizom dostavljenih zahtjeva za plaćanje Trezoru od strane budžetskih korisnika, konstatovano je da u dosta slučajeva, zahtjevi nisu realizovani u dužem vremenskom periodu, iako su sredstva bila odobrena operativnim planovima, što je imalo za posljedicu da se obaveze koje su budžetski korisnici preuzimali u skladu sa svojim planovima nisu izvršavale u predviđenim rokovima, tako da se obaveze kumuliraju i da povjerioci naplaćuju svoja potraživanja podnošenjem sudskih tužbi.

Ovakva situacija je konstatovana i svim prethodno provednim revizijama, a nije nam prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su poduzete određene aktivnosti u cilju sačinjavanja dinamičkog plana izmirenja preuzetih obaveza (nastalih poslije 31.05.2003. godine) i utvrđivanja prioriteta kod izvršavanja obaveza, kako bi se izbjegla situacija plaćanja i zateznih kamata i troškova sudskog postupka.

Verifikaciju ranije stvorenih obaveza budžetskih korisnika sa stanjem 31.05.2003. godine, koje su prelaskom na trezorski način poslovanja prenesene u Glavnu knjigu u zbirnom iznosu, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga ZE-DO kantona i nalogom ministra, obavljali su stručni savjetnici za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija. Obzirom da su stručni savjetnici za unutrašnju reviziju, najvećim djelom obavljali poslove verifikacije unutrašnjeg duga, to znači da nisu obavljali nadzor nad korištenjem budžetskih sredstava od strane korisnika u obimu poslova propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija.

U Ministarstvu finansija uočen je problem kadrovske nepotpunjenosti sistematizovanih radnih mesta, kao i pojava da su pojedini zaposlenici zaduženi da, pored redovnih radnih obaveza, obavljaju i poslove onih radnih mesta koja nisu popunjena, što može imati za posljedicu nastanak materijalne greške. Posebno ističemo da nisu popunjena radna mjesta šefa odsjeka za računovodstvo i šefa odsjeka za planiranje i izvršenje budžeta. Prezentiran je prijedlog novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija, sačinjen marta 2006. godine, kojim se povećava broj radnih mesta u odnosu na sistematizaciju po važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, i čija dosljedna primjena bi umnogome poboljšala kvalitet obavljanja poslova kako izvršavanja, tako i praćenja i nadzora nad izvršavanjem Budžeta.

Premijer ZE-DO kantona je Rješenjem od 13.03.2006. godine imenovao Komisiju od sedam članova, čiji zadatak je da sačini i pripremi nedostajuće akte i da u skladu sa istima sačini procedure koje su propisane aktom Federalnog ministarstva finansija "Smjernice za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika". Komisija je dužna navedene zadatke završiti u roku od 30 dana i o tome sačiniti informaciju za sjednicu Vlade.

Napominjemo da je, u skladu sa važećim propisima, za uspostavu efikasnog sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika odgovoran menadžment. Svi ministri su odgovorni za računovodstvo i internu kontrolu svojih ministarstava uključujući i budžetske korisnike i potrošačke jedinice koje spadaju u njihovu nadležnost.

Potrebno je da se radi efikasnog poslovanja, pravovremenog i pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti sa postojećim zakonima i propisima, u potpunosti uspostavi sistem internih kontrola,

Potrebno je provesti aktivnosti u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole donesenim od strane federalnog ministra finansijskih poslova, sačiniti propisane procedure i osigurati njihovu dosljednu primjenu.

4.2 Budžet Zeničko-dobojskog kantona za 2005. godinu

Budžet ZE-DO kantona za 2005. godinu, kao i Zakon o izvršavanju Budžeta ZE-DO kantona za 2005. godinu doneseni su 31.03.2005. godine, a do donošenja istih finansiranje se vršilo u skladu sa Odlukom o privremenom finansiranju ZE-DO kantona u periodu od 01. januara do 31. marta 2005. godine. Budžetom za 2005. godinu planirani su prihodi u iznosu 190.517.000 KM, rashodi i izdaci u iznosu 176.717.000 KM i deficit u iznosu 13.800.000 KM, koji je planiran za pokriće unutarnjeg duga.

Zakonom o izvršavanju Budžeta ZE-DO kantona za 2005. godinu predviđena je mogućnost preraspodjelje sredstava utvrđenih budžetom između pojedinih stavki budžetskog korisnika, ili između budžetskih korisnika, uz odobrenje Vlade i uz saglasnost ministra finansijskih poslova. Uvidom u Odluke Vlade o preraspodjelama sredstava u Budžetu za 2005. godinu, konstatovano je da su vršene preraspodjelje sredstava, i to u značajnim iznosima, što je uticalo na izmjenu cjelokupne strukture Budžeta ZE-DO kantona za 2005. godinu usvojenog od strane Skupštine. Posebno treba imati u vidu da je dio odluka donesen i poslije isteka budžetske godine. Sve ovo upućuje na zaključak da se u izradi budžeta ne posvećuje dovoljna pažnja kako planiranu izdataku po korisnicima budžeta, tako i izdataku unutar korisnika budžeta.

Ovakav način uravnoteženja Budžeta nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima/proračunima u FBiH koje upućuju da, ako se u toku fiskalne godine povećaju izdaci ili umanje prihodi ili primici, budžet se mora uravnotežiti sniženjem predviđenih izdataka ili pronalaženjem novih prihoda, putem izmjena i dopuna budžeta, po postupku za donošenje budžeta. Isto tako, svi prijedlozi o povećanju izdataka, zajedno sa prijedlogom povećanja prihoda ili smanjenja iznosa neke druge pozicije izdataka rješavaju se izmjenama i dopunama budžeta, tj. njegovim uravnoteženjem, a podnose se Skupštini na razmatranje i donošenje prije njihovog izvršenja.

Potrebno je prilikom povećanja izdataka ili umanjenja prihoda i primitaka izvršiti izmjene i dopune budžeta, tj. izvršiti uravnoteženje budžeta po postupku propisanom za donošenje budžeta, u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima u FBiH.

4.3 Izvršenje budžeta ZE-DO Kantona za 2005. godinu

4.3.1 Prihodi i primici budžeta ZE-DO Kantona za 2005. godinu

Struktura iskazanih prihoda i primitaka sa indeksima ostvarenja iskazana u konsolidovanom finansijskom izveštaju prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Budžet za 2005. godinu	Ostvareno u 2004. godini	Ostvareno u 2005. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihodi i primici (1+2+3+4)	190.517.000	159.865.059	167.584.540	87,96	104,83
1.1.	Prihodi od poreza (od 1.1 do 1.5)	151.956.400	137.733.095	146.236.395	96,24	106,17
1.1.	Porez na dobit pojedinaca i pred.	4.850.000	4.059.198	3.194.847	65,87	78,71
1.2.	Porez na plaće i radnu snagu	18.013.000	15.746.031	19.389.820	107,64	123,14
1.3.	Domaći porezi na dobra i usluge	82.916.000	117.788.855	83.772.963	101,03	71,12
1.4.	Prihodi od indirektnih poreza	45.415.000	0	39.874.286	87,80	-
1.5.	Ostali porezi	762.400	139.011	4.478	0,59	3,22
2.	Neporezni prihodi (od 2.1 do 2.3)	35.645.600	21.969.827	20.159.865	56,56	91,76
2.1.	Pr. od poduz. aktivnosti i imovine	15.445.000	1.058.919	2.585.373	16,74	244,15
2.2.	Nakn.i takse i pr. od pruž.jav. uslu.	16.350.600	17.110.675	13.831.322	84,59	80,83
2.3.	Novčane kazne	3.858.000	3.800.233	3.743.170	97,02	98,50
3.	Potpore (grantovi)	2.915.000	162.137	1.135.781	38,96	700,51
4.	Primljene otplate danih zajmova	0	0	52.500	-	-

Kao što je vidljivo iz prethodne tabele ukupni prihodi i primici su ostvareni manje za 22.932.460 KM ili 87,96% u odnosu na usvojeni Budžet. Ostali porezi planirani su u iznosu 762.400 KM, ostvareni su

u iznosu 4.478 KM, ili samo 0,59% od plana. Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine ostvareni su manje u odnosu na plan za 83,26% ili za 12.859.627 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.526.454 KM. Potpore (grantovi) su ostvareni manje u odnosu na plan za 61,04%, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 6 puta. Ukazujemo na značajna odstupanja ostvarena kod pojedinih vrsta prihoda u odnosu na usvojeni plan.

U okviru neporeznih prihoda sadržani su i prihodi koji imaju karakter namjenskih sredstava i koji se po posebnim propisima koriste za finansiranje predviđenih namjena, a to su cestovne naknade, vodne naknade, naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, naknade od općekorisnih funkcija šuma i naknade od koncesija, koji su evidentirani na poziciji razgraničenih prihoda i koji postaju prihodi tek po utrošku.

Prihodi po osnovu dodijeljenih prava na eksploataciju prirodnih resursa predviđeni su Budžetom u iznosu 910.000 KM, i to planirani prihodi revidirane godine 620.000 KM i prijenos neutrošenih sredstava iz ranijih godina 290.000 KM. Uvidom u Program utroška sredstava od koncesija u 2005. godini, koji je Zaključkom Vlade usvojen 18.05.2005. godine, konstatovano je da je istim predviđeno ostvarenje prihoda u 2005. godini po osnovu koncesionih naknada u ukupnom iznosu od 540.000 KM (od čega je 50 % prihod Kantona, a 50% prihod općina), kao i stanje neutrošenih prihoda ostvarenih u ranjem periodu u iznosu od 555.702 KM. Pomenutim Programom predviđena su sredstva za realizaciju odobrenih projekata i za ostale namjene u iznosu 825.702 KM, koji tokom revidirane godine nisu realizovani. Skrećemo pažnju na neusaglašenost planiranih iznosa iskazanih u Budžetu Kantona za 2005. godinu i u Programu utroška sredstava od koncesija, koji je usvojila Vlada, a za ovu neusaglašenost revizijskom timu nije dato obrazloženje.

Potrebno je prihode planirati realno i na bazi relevantne dokumentacije. Potrebno je programe utroška namjenskih prihoda usaglasiti sa planiranim prihodima iskazanim u Budžetu.

4.3.2 Rashodi i izdaci budžeta ZE-DO Kantona za 2005. godinu

Ukupni rashodi i izdaci u 2005. godini iskazani su u iznosu od 167.381.940 KM i predstavljaju ostvarenje u odnosu na Budžet od 94%, a struktura istih je prikazana u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Opis	Korigovani budžet za 2005. godinu	Ostvareno u 2004. godini	Ostvareno u 2005. godini	Indeks (5/3*100)
1	2	3	4	5	6
	RASHODI PO EKONOMSKIM KATEG. (A+B+C)	176.546.000	156.708.338	167.381.940	94,81
	A. TEKUĆI RASHODI (a+b+c+d+e)	154.117.215	139.192.943	148.568.190	96,40
	a) Plaće i naknade troškova zaposlenih (od 1 do 2)	84.728.115	77.571.844	83.216.510	98,22
1.	Bruto plaće i naknade	70.066.393	66.066.693	69.128.415	98,66
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinski zastupn.	14.661.722	11.505.151	14.088.095	96,09
	b) Doprinosi poslodavca (3)	8.546.783	7.960.217	8.265.629	96,71
3.	Doprinosi poslodavca	8.546.783	7.960.217	8.265.629	96,71
	c) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)	23.120.851	19.946.953	22.173.021	95,90
4.	Putni troškovi	398.246	251.482	352.032	88,40
5.	Izdaci za energiju	4.454.671	4.107.916	4.471.536	100,38
6.	Izdaci za komunalne usluge	2.792.309	2.325.010	2.675.922	95,83
7.	Nabavka materijala	2.128.450	1.814.714	1.914.038	89,93
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	803.812	610.719	738.713	91,90
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	747.896	637.680	727.424	97,26
10.	Izdaci za tekuće održavanje	4.836.959	4.012.848	4.800.605	99,25
11.	Izdaci za osigu., bankarske usluge i neg. kursne razl	1.048.105	526.558	1.042.698	99,48
12.	Ugovorne usluge	5.910.403	5.660.026	5.450.053	92,21
	d) Tekući grantovi (od 13 do 18)	37.591.466	33.673.209	34.802.533	92,58
13.	Grantovi drugim nivoima Vlade	5.217.855	2.768.518	4.381.120	83,96
14.	Grantovi pojedincima	21.365.067	20.284.173	20.443.414	95,69
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	4.276.004	3.852.038	4.023.479	94,09

16.	Subvencije javnim preduzećima	2.435.600	2.792.947	1.766.227	72,52
17.	Grantovi privatnim preduzećima	2.896.940	1.593.840	2.836.531	97,91
18.	Ostali gra.– Povrat više ili pogr. upl. javnih prihoda	1.400.000	2.381.693	1.351.762	96,55
e)	Izdaci za kamate i ostale naknade (20)	130.000	40.720	110.497	85,00
19.	Izdaci za inostrane kamate	130.000	40.720	110.497	85,00
B.	KAPITALNI IZDACI (f+g)	22.378.785	17.315.395	18.764.854	83,85
f)	Izdaci za nabavku stalnih sredstava (od 20 do 24)	20.888.569	17.182.857	17.975.065	86,05
20.	Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	100.000	0	0	0
21.	Nabavka građevina	1.323.000	241.451	700.000	52,91
22.	Nabavka opreme	3.157.286	1.823.256	2.131.334	67,51
23.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	0	100.200	0	-
24.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	16.308.283	15.017.950	15.143.731	92,86
g)	Kapitalni grantovi (od 25 do 26)	1.490.216	132.538	789.789	53,00
25.	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	790.216	0	789.789	99,95
26.	Kapitalni granovi pojedincima i neprofitnim organima	700.000	132.538	0	0
C. OSTALE OTPLATE (27)	50.000	200.000	48.896	97,79	
27.	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	50.000	200.000	48.896	97,79

Napominjemo da ukupni izdaci predviđeni Budžetom za 2005. godinu iznose 176.717.000 KM, a u tabeli je naveden iznos 176.546.000 KM. Razliku od 171.000 KM predstavljaju planirane spoljne otplate u iznosu 60.000 KM i neraspoređeni dio tekuće budžetske rezerve u iznosu 111.000 KM.

Plaće i naknade troškova zaposlenih, kao i doprinosi poslodavca prilikom izrade Budžeta za 2005. godinu, koji je usvojen od strane Skupštine Kantona, planirane na bazi osnovice za obračun plaća u iznosu od 85 KM i naknade za topli obrok u iznosu 5 KM po zaposleniku po radnom danu. Plaće i naknade zaposlenih su planirane u iznosu 79.919.301 KM, a doprinosi poslodavca su planirani u iznosu 8.007.112 KM. Međutim, Vlada Kantona je 16.07.2005. godine donijela Odluku o osnovici za isplatu plaća i naknada za topli obrok za 2005. godinu, kojom se utvrđuje osnovica za obračun i isplatu plaća za kantonalne organe uprave i druge budžetske korisnike u iznosu 90 KM, novčana naknada za topli obrok u iznosu od 6 KM po radnom danu, kao i dodatna naknada za pojačanu ishranu službenih lica Jedinice za podršku MUP-a u iznosu od 5 KM po radnom danu, sa retroaktivnom primjenom od 01.01.2005. godine. Za realizaciju pomenute Odluke budžetska sredstva predviđena za ove namjene nisu bila dovoljna, tako da je Vlada je svojim Odlukama odobrila preraspodjelu sredstava u Budžetu ZE-DO Kantona za 2005. godinu, na način da je uvećala planirana sredstva na poziciji plaća i naknada u iznosu 4.808.814 KM i na poziciji doprinosa poslodavca u iznosu 539.671 KM, a za isti iznos umanjila sredstva na drugim pozicijama.

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 83.216.510 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 5.644.666 KM. Ostvarenje plaća i naknada zaposlenih u odnosu na usvojeni Budžet je 104,12%, a u odnosu na korigovani Budžet je 98,22%. Doprinosi poslodavca su iskazani u iznosu 8.265.629 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 305.412 KM, a u odnosu na usvojeni Budžet koeficijent izvršenja je 103,22%. Obračun plaća i naknada na nivou Budžeta Kantona nije centralizovan, a organizovan je na način da se u Ministarstvu finansija vrši obračun za kantonalne organe uprave, a da su Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Ministarstvo uprave i pravosuđa i MUP nadležni za obračun plaća za potrošačke jedinice u svom budžetskom razdjelu, za koje su i budžetski nadležni, što nije u skladu sa odredbama Zakona o trezoru u FBiH. Prezentiran je ugovor zaključen između Vlade ZE-DO Kantona i preduzeća "Ocean" doo o pružanju usluga implementacije i podrške za Trezorski način centraliziranog obračuna plaće u kantonu, zaključen 12.02.2004. godine. Obzirom da u Ministarstvu finansija nisu osigurani potrebni ljudski resursi za koordinaciju na Projektu i nije uspostavljena organizacija prema Projektu, to je imalo za posljedicu da u Kantonu, do dana revizije, nije uspostavljen centralizovani obračun i isplata plaća. U očitovanju Ministarstva finansija na nalaze prethodne revizije navedeno je da je Programom rada za 2006. godinu ovog ministarstva predviđeno, kao projektni zadatak, uvođenje centralizovanog obračuna i isplate plaća.

Uvidom u obračun plaće utvrđeno je da se plaća za prvih sedam mjeseci 2005. godine obračunava po ranije donešenim propisima. Od avgusta 2005. godine plaća se za službenike, namještenike, zaposlenike koji nisu državni službenici i ovlaštena službena lica MUP-a obračunava po koeficijentima utvrđenim od strane

Vlade (na osnovu Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH), s tim što se za ovlaštena službena lica MUP-a plaća uvećava za procente utvrđene Rješenjem Ministra MUP-a od 18.04.2001. godine. Plaća Premijera i ministara se obračunava na osnovu Zakona o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti i Zaključka o određivanju koeficijenata kojima se utvrđuje plaća rukovoditelja izvršnih organa vlasti od 30.03.2004. godine. Uvidom u primjenu propisanih koeficijenata, procenata uvećanja i položajnog dodatka uočena je dosljedna primjena istih. Međutim, skrećemo pažnju na velike razlike između obračuna i isplate najviše i najniže mjesecne plaće, tako da najviša osnovna plaća iznosi 2.252 KM, a najniža plaća iznosi 225 KM. Obračun najniže plaće nije uskladen sa odredbama Općeg kolektivnog ugovora za teritorij FBiH koje regulišu najnižu plaću. Isto tako skrećemo pažnju na disproporciju plaća zaposlenika – rukovodećih i ostalih državnih službenika, koja se ogleda u činjenici da najveći koeficijent za obračun njihovih plaća iznosi 16,30, a najniži koeficijent iznosi 6.

Što se tiče kontrole obračuna plaće u institucijama visokog, srednjeg i osnovnog obrazovanja nismo se uvjerili da u Ministarstvu obrazovanja postoji kontrola obračuna. Nije prezentirano uputstvo o obračunu plaće za prekovremene sate nastavnika i profesora, ali je dato usmeno obrazloženje kako se vrši obračun. Isplata za prekovremene sate se vrši na osnovu izdatih Rješenja o potrebi uvodenja prekovremenog rada. Uzakujemo da je potrebno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i opisom poslova pojedinih radnih mesta u Ministarstvu osigurati permanentni sistem kontrole obračuna plaće i naknada zaposlenih u ustanovama koje su u nadležnosti Ministarstva.

Organi uprave ZE-DO kantona su bili obavezni obračun i isplatu plaće urediti Pravilnikom o plaćama i naknadama, a što do dana revizije nije učinjeno.

Potrebno je uspostaviti centralizovani sistem obračuna i isplate plaće, naknada i drugih materijalnih prava zaposlenih za sve korisnike Budžeta ZE-DO Kantona, u skladu sa Zakonom o Trezoru u FBiH,

Potrebno je obračun najniže plaće uskladiti sa odredbama Općeg kolektivnog ugovora za teritorij FBiH,

Potrebno je da organi uprave na nivou ZE-DO kantona način obračuna i isplate plaće i naknada uredi Pravilnikom o plaćama i naknadama u skladu sa Zakonom o Državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima organa državne službe u FBiH.

Izdaci za materijal i usluge planirani su u iznosu 25.943.468 KM, a iskazani su u iznosu 22.173.021 KM. Ministarstvo finansija je Upustvom o načinu i elementima izrade Budžeta za 2005. godinu propisalo da se kod planiranja, izdaci za materijal i usluge umanje za 5% u odnosu na Budžet 2004 godine, a što prilikom izrade budžeta nije ispoštovano. Budžetom planirana sredstva za ove namjene su Odlukama Vlade o preraspodjelama sredstava umanjena za 2.822.617 KM, tako da su raspoloživa sredstva iznosila 23.120.851 KM.

Troškovi energije iskazani kod Službe za zajedničke odnose se na troškove kantonalnih tijela koja su smještena u poslovnoj zgradi «RMK Promet» doo Zenica, a ostvareni su na osnovu Ugovora broj 1/02, zaključenog između Vlade ZE-DO Kantona i RMK Prometa, o regulisanju međusobnih odnosa vezanih za zajedničko korištenje poslovne zgrade RMK Promet doo Zenica. Uvidom u fakture RMK Promet i prateće fakture isporučilaca usluga konstatovano je da RMK Promet fakturiše Vladi 70,24 % navedenih usluga. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da se od strane Vlade i RMK Prometa prati potrošnja energije i komunalnih usluga i vrši kontrola uskladenosti faktura sa ostvarenim troškovima.

Uvidom u Ugovor o isporuci toplotne energije za sjedište MUP-a za sezonu 2004/05, zaključen jula 2004. godine između JP «Grijanje» Zenica i MUP-a, konstatovano je ugovaranje avansnog plaćanja za februar i mart 2005. godine u iznosu 33.819 KM, a plaćanje je izvršeno i evidentiran avans u oktobru 2004. godine. Uzakujemo na potrebu preispitivanja opravdanosti ugovaranja avansnog plaćanja. Uvidom u račune za električnu energiju organizacionih jedinica MUP-a, metodom uzorka, utvrđeno je da se pored obračunate energije za protekli obračunski period, fakturiše i dug iz ranijeg perioda uvećan za zatezne kamate, a da se vrši plaćanje samo tekućeg duga. U očitovanju MUP-a na nalaz prethodne revizije navedeno je da se radi o probijanju rokova plaćanja računa za električnu energiju, na što MUP nije mogao uticati, obzirom da je za sva plaćanja zadužen Trezor.

Potrebno je, prije plaćanja računa za energiju i komunalne usluge, osigurati suštinsku kontrolu fakturisanih utrošenih količina energije i komunalnoga.

Potrebno je pisanim procedurama urediti prioritete plaćanja kako ne bi dolazilo do plaćanja zateznih kamata za neplaćeni dug.

U okviru izdataka za nabavku materijala iskazani su izdaci za hranu i prehrambeni materijal u iznosu 249.889 KM. Služba za zajedničke poslove je iskazala ove troškove u iznosu 63.663 KM, a u okviru istih evidentirane su i izvršene nabavke materijala za čišćenje. Hrana i prehrambeni materijal se odnosi na napitke (sokovi, kafa, čaj) koji se koriste kao reprezentacija. Ne postoje pisane procedure o tome ko ima pravo na reprezentaciju i do kojeg iznosa.

Potrebno je pisanim procedurama urediti ko ima pravo na reprezentaciju i do kojeg iznosa.

Izdaci za usluge prijevoza (benzin, dizel, motorno ulje, registracija morornih vozila i ostale usluge prijevoza) iskazani su u iznosu 738.712 KM. Najveći troškovi su ostvareni kod MUP-a (455.037 KM), Službe za zajedničke poslove (181.479 KM) i institucija srednjeg obrazovanja (61.717 KM). Uvidom u dokumentaciju izvršenog izbora dobavljača za kantonalna ministarstva, osim MUP-a, koji je započeo u 2004. godini, konstatovano je da je izbor izvršen postupkom neposredne pogodbe, uz pribavljenu saglasnost Ministra finansija. Ukazujemo na odredbe člana 16. Uredbe o posupku nabavke, kojim je utvrđeno da se neposredna pogodba ugovara po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade Kantona za vrijednost nabavke preko 50.000 KM. Uvidom u sadržaj ponude dobavljača Babić-bisstours utvrđeno je da nedostaje uvjerenje o plaćenim doprinosima zaposlenih izdato od PIO. Nisu uređene pisane procedure kontrole potrošnje goriva, u cilju ograničenja potrošnje. Prezentirani su mjesечni pregledi potrošnje goriva po vozilima, a iz istih se nije moglo potvrditi da se poduzimaju određene mjere u cilju ograničavanja potrošnje. Što se tiče izbora dobavljača za isporuku goriva MUP-a, konstatovano je da je procedura izbora trajala tokom cijele 2005. godine, iz razloga što je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača poništena od strane Federalnog ministarstva finansija. Ovo znači da se nabavka goriva u MUP-a tokom cijele 2005. godine vršila od prethodno izabranih dobavljača.

Potrebno je pisanim procedurama urediti kontrolu potrošnje goriva po prednom kilometru. Potrebno je prilikom odabira najpovoljnijih ponuđača postupiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Izdaci za usluge unajmljivanja imovine iskazani su u iznosu 727.424 KM. Najveći dio ovih troškova (523.326 KM) odnosi se na zakup dijela poslovne zgrade RMK Prometa, u kojoj je smješten najveći dio kantonalnih organa. Ugovorom br. 01/2002 o regulisanju međusobnih odnosa vezanih za zajedničko korištenje poslovne zgrade RMK Promet Zenica je predviđeno da Vlada na ime korištenja poslovnog prostora plaća mjesecnu naknadu u iznosu 2 KM po $1m^2$ poslovnog prostora i troškove amortizacije poslovne zgrade i opreme u iznosu 4,5 KM po $1m^2$.

Potrebno je preispitati odredbe Ugovora o regulisanju međusobnih odnosa vezanih za zajedničko korištenje poslovne zgrade RMK Promet Zenica i pokušati iznaći trajno rješenje za smještaj ministarstava i ostalih kantonalnih organa uprave.

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 4.800.605 KM, a usvojenim Budžetom su planirani u iznosu 4.019.802 KM. Najveći izdatak se odnosi na usluge tekućeg održavanja puteva (zimsko, redovno i hitne intervencije) koji je planiran u iznos od 3.000.000 KM, a Bruto bilansu Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije je iskazan u iznosu od 3.816.846 KM. Vlada Kantona je donijela Odluku o preraspodjeli sredstava u Budžetu Kantona za 2005. godinu, kojom se umanjuju sredstva na poziciji rekonstrukcija i investiciono održavanje puteva u iznosu od 800.000 KM, a za isti iznos se uvećavaju sredstva na poziciji tekuće održavanje puteva. Uvidom u dokumentaciju na osnovu koje su izvršene isplate za tekuće održavanje puteva, metodom uzorka, konstatovano je da u pojedinim slučajevima nisu ispoštovane odredbe zaključenih ugovora sa izvođačima radova u dijelu koji se odnosi na rokove završetka radova kao i ugovorenog umanjenje naknade za obavljeni posao za slučajevne prekoračenja rokova.

Izdaci za materijal i usluge održavanja vozila iskazani su u iznosu 350.252 KM, od čega se na održavanje vozila MUP-a odnosi 207.941 KM. Uvidom u fakture dobavljača ispostavljene za izvršene usluge održavanja vozila za koja je nadležna Služba za zajedničke poslove, konstatovano je da su u određenim slučajevima izvršene usluge ili ugrađeni auto-djelovi koji nisu bili navedeni u zaključenim ugovorima sa izabranim najpovoljnijim dobavljačima.

Potrebno je osigurati dosljedno i potpuno poštivanje odredaba ugovora zaključenih sa izabranim dobavljačima.

Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa iskazani su u iznosu 1.042.698 KM, a čine ih izdaci za negativne kursne razlike (418.538 KM), izdaci platnog prometa (191.366 KM), osiguranje vozila (167.854 KM), osiguranje zaposlenih (97.997 KM), osiguranje imovine (64.847 KM), osiguranje obaveza (77.838 KM) i izdaci bankarskih usluga (24.258 KM). Iskazani troškovi osiguranja imovine i osiguranja obaveza predstavljaju ustvari osiguranje zaposlenih u institucijama obrazovanja i MUP-u.

Ugovorene usluge planirane su u iznosu 10.692.037 KM, a iskazane su u iznosu 5.450.053 KM, od čega se na institucije srednjeg obrazovanja odnosi 1.346.786 KM, institucije visokog obrazovanja 1.092.653 KM, institucije osnovnog obrazovanja 462.225 KM, Ministarstvo finansija 956.746 KM, kantonalni sud 143.774 KM, općinske sudove 481.683 KM, MUP 166.660 KM, kantonalno tužilaštvo 163.449, Stručna služba Vlade 138.801 KM. Ugovorene usluge u institucijama obrazovanja se uglavnom odnose na angažovanje zaposlenih po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima.

Zatezne kamate i troškovi spora planirani su u iznosu 5.800.000 KM, a Odlukama o preraspodjeli sredstava plan je smanjen na iznos 790.000 KM. Zatezne kamate su izvršene u iznosu 504.076 KM, a troškovi spora su izvršeni u iznosu 255.057 KM. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno planiranje zateznih kamata i troškova spora u iznosu 5.800.000 KM, ali je dato usmeno obrazloženje da je procjena izvršena na osnovu broja tužbi podnesenih protiv budžetskih korisnika i procijenjenog finansijskog efekta na teret Budžeta kantona. Uvidom u dokumentaciju – Obavijesti banke o spovođenju Riješenja, konstatovano je da je banka izvršavala sudske presude po obavezama korisnika Budžeta ZE-DO Kantona, i to obaveze po osnovu glavnice, zateznih kamata, troškova parničnog postupka i troškova izvršenja. Na osnovu navedenog može se konstatovati da neizmirenje obaveza budžetskih korisnika može proizvesti i proizvodi sudske postupak koji za rezultat ima i plaćanje zateznih kamata i troškova sudskega postupka. S tim u vezi skrećemo pažnju da je potrebno da svi budžetski korisnici vode računa o stvaranju obaveza u skladu sa odobrenim Budžetom i o blagovremenu izmirivanju stvorenih obaveza.

Potrebno je utvrditi obaveze budžetskih korisnika nastalih u ranijem periodu koje mogu dovesti do pokretanja sudskega postupaka. Potrebno je utvrditi odgovornost, preispitati razloge neizmirivanja takvih obaveza i poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja istih, kako ne bi dolazilo do stvaranja troškova po osnovu zateznih kamata i sudskega postupaka.

Tekući grantovi (transferi) su planirani u ukupnom iznosu od 38.700.155 KM, a ostvareni su u iznosu 34.802.532 KM. Slijedeća tabela daje pregled ostvarenih grantova po korisnicima budžeta:

RB	BUDŽETSKI KORISNIK	BUDŽET 2005	BUDŽET SA PRERASPODJELAMA	OSTVAREN O U 2005. G.	INDEX (5/4)
1	2	3	4	5	6
1	Skupština kantona	250.000	250.000	250.000	100,00
2	Stručna služba Vlade	440.000	980.000	730.927	74,58
3	Ministarstvo za pravosude	360.000	352.000	288.584	81,98
4	Ministarstvo finansija	450.000	1.400.000	1.351.762	96,50
5	Ministarstvo za privredu	5.700.000	3.796.940	3.264.407	85,97
6	Ministarstvo za prost. uredjenje, promet i komunika.	1.210.000	1.210.900	1.166.094	96,29
7	Ministarstvo za rad i socijalnu politiku	11.605.000	11.243.150	10.920.865	97,13
8	Ministarstvo zdravstva	586.400	572.104	536.239	93,73
9	Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport	5.477.855	9.072.972	8.900.551	98,09
10	Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodopri.	2.558.000	2.455.600	1.762.211	71,76
11	Ministarstvo za pitanje boraca	5.762.000	5.121.800	4.630.892	90,41
12	Agencija za privatizaciju	300.000	1.000.000	1.000.000	100,00
13	Tekuća budžetska rezerva	1.000.000	(neraspored. dio) 110.000	0	-
UKUPNO GRANTOVI		38.700.155	37.565.466	34.802.532	92,64

Kao što je vidljivo iz prethodne tabele, određeni budžetski korisnici su iskazali tekuće grantove u iznosima većim od planiranih, a za izvršenje naprijed navedenog korištena su sredstva tekuće rezerve, raspoređena Odlukama Vlade.

U Ministarstvu finansija planirani su transferi za povrat pogrešno ili više uplaćenih sredstava u iznosu 450.000 KM, ostvareni su u iznosu 463.826 KM, a odnose se na povrat više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda na depozitni račun budžeta kantona. Isplate sredstava su vršene na osnovu Pravilnika o procedurama za povrat više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda sa JRT ZE-DO Kantona.

Grantovi za izvršenje sudske presude izvršeni su u iznosu 687.936 KM, a odnose se na izvršene sudske presude po osnovu glavnice, po obavezama korisnika budžeta koje nisu bile iskazane u Glavnoj knjizi. Sredstva za ove namjene nisu bila planirana Budžetom za 2005. godinu, a odlukom o preraspodjeli sredstava su odobrena u iznosu 700.000 KM.

Potrebno je prilikom izrade prijedloga budžeta obezbijediti adekvatnu saradnju sa kantonalnim pravobranilaštvom u cilju realnog planiranja troškova uzrokovanih sudskim presudama.

Ministarstvo privrede je planiralo transfer općinama i drugim subjektima po osnovu prihoda od koncesija u iznosu 900.000 KM. Ovaj transfer je izvršen u iznosu 427.876 KM, što čini 50% od ukupno naplaćenih prihoda od koncesionih naknada. Doznaka sredstava općinama je izvršena na osnovu Odluke Vlade od 21.02.2005. godine o načinu rasporeda i korištenja finansijskih sredstava prikupljenih po osnovu naknade od koncesije kojom je utvrđeno da se sredstva dijele u omjeru 50% općini gdje se vrši djelatnost i 50% Kantonu.

Subvencije preduzećima u privatizaciji i podsticaj u industriji Budžetom planirane su u iznosu 4.800.000 KM, Odlukom o preraspodjeli sredstava smanjene su na 2.896.940 KM, a izvršenje je iskazano u iznosu 2.836.531 KM. Subvencije se odnose se na plaćanje preuzetih obaveza za privatizovana preduzeća «Kimo» i «Ziko» (koja su privatizovana u ranijem periodu), regresiranje kamata privatnih preduzeća za investicijske kredite, nagradivanje privrednih subjekata koji u poslovanju uvode ISO standarde, subvencioniranje administrativnih troškova proizvodnih investicija.

Skupština ZE-DO Kantona je svojim Odlukama iz 2003. i 2004. godine uredila da Kanton preuzima ispunjenje obaveza preduzeća «Kimo» po osnovu javnih prihoda u iznosu od 5.120.426 KM i obaveza prema povjeriocima iznad iznosa 1.300.000 KM i da taj iznos ne može premašiti iznos od 2.092.574 KM i preduzeća «Ziko» po osnovu doprinosa za PIO i zdravstveno osiguranje u iznosu od 990.083 KM. Reviziji tim je konstatovao da se nisu poštivali ugovoreni rokovi izmirivanja ovih obaveza, u dosta slučajeva nije došlo do stvarnog izmirenja duga, odnosno do plaćanja obaveza u ugovorenim rokovima, a što je imalo za posljedicu povećanje obaveza i po osnovu zateznih kamata i troškova sudskog postupka, a na šta ovo Ministarstvo nije imalo uticaja.

Potrebno je izvršiti analizu rezultata koji su ostvareni nagradivanjem privrednih subjekata koji u poslovanje uvode ISO standarde i po istom sačiniti odgovarajuće izvještaje. Potrebno je osigurati da se preuzete obaveze izmiruju u skladu sa ugovorenim rokovima.

U **Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice** planirani su tekući transferi pojedincima u iznosu 11.480.000 KM. Odlukama o unutarnjim preraspodjelama izvršeno je smanjenje plana na 11.118.150 KM, što je manje za 361.850 KM u odnosu na usvojeni Budžet. Ostvareni su u iznosu 10.798.365 KM ili 97,04% od plana.

Beneficije za socijalnu zaštitu iskazane su u iznosu 9.463.071 KM. Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite CŽR i zaštite porodice sa djecom ZE-DO Kantona nije donesen, iako je članom 103. Federalnog Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite CŽR i zaštite porodice sa djecom, koji je stupio na snagu 14.09.1999. godine propisano da će nadležni organi kantona, u roku od tri mjeseca, donijeti odgovarajuće propise i opće akte iz svoje nadležnosti. U aktu Ministarstva broj 09-14-4534-1/06 od 16.03.2006. godine, koji se odnosi na očitovanje na Pismo o obavljenoj prethodnoj reviziji, navedeno je da je Programom rada Skupštine za 2006. godinu predviđeno donošenje Zakona o socijalnoj zaštiti.

U postupku ostvarivanja prava iz socijalne zaštite primjenjuje se Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite CŽR i zaštite porodice sa djecom FBiH i Odluke Vlade ZE-DO Kantona.

Naknada za porodiljsko odsustvo planirana je u iznosu 3.100.000 KM, odlukom o unutarnjoj preraspodjeli je povećana na 3.255.000 KM, a ostvarena je u iznosu 3.243.560 KM. Naknada za pomoć i njegu drugih lica planirana je u iznosu 2.050.000 KM, a iskazana je u iznosu 2.050.900 KM. Izvještaji centara za socijalni rad i nadležnih općinskih službi o raspodjeli sredstava, u pojedinim slučajevima nisu potpuni, odnosno nisu prezentirani potpisani spiskovi korisnika.

Naknada za smještaj u ustanove socijalne zaštite planirana je u iznosu 2.550.000 KM, odlukom o unutarnjoj preraspodjeli plan je povećan na 2.714.000 KM, a ostvarena je u iznosu 2.734.967 KM. Isplate su vršene na osnovu ispostavljenih faktura ustanova socijalne zaštite, po prethodno zaključenim ugovorima između

Ministarstva i ustanova. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Ministarstvo vršilo kontrolu broja štićenika smještenih u ustanovama i usporedbu sa ispostavljenim fakturama, kao i uskladenost fakturisane cijene usluge smještaja po osobi sa ugovorenim cijenama, uzimajući u obzir obavezu institucije da mjesecne račune umanju za dio realizovanog učešća ličnih, odnosno porodičnih penzija, participacije srodnika ili staraoca u troškovima smještaja štićenika.

U revidiranoj godini Ministarstvo nije vršilo upravno-finansijski nadzor nad radom centara za socijalni rad i nadležnih općinskih službi, koji bi značio kontrolu ispravnosti prvostepenog upravnog rješavanja i finansijsku kontrolu ispravnosti visine ostvarenih prava iz socijalne zaštite. Po preporukama izvršene prethodne revizije Ministarstvo se očitovalo da je Programom rada za 2006. godinu predviđeno vršenje nadzora nad radom nadležnih općinskih službi i javnih ustanova u pogledu poštivanja primjene odgovarajućih propisa.

Potrebno je donijeti Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite CŽR i zaštite porodice sa djecom ZE-DO kantona. Potrebno je vršiti upravno-finansijski nadzor nad radom općinskih centara za socijalni rad i nadležnih općinskih službi, kao i osigurati ažurno i potpuno izvještavanje od strane istih, o raspodjeli doznačenih sredstva, po svim vidovima socijalne zaštite. Vršiti kontrolu fakturisanih usluga smještaja u ustanove socijalne zaštite.

Transfer za podsticaj povratka izbjeglih i raseljenih lica planiran je u iznosu 1.000.000 KM, odlukama o unutarnjim preraspodjelama plan je smanjen na 570.000 KM, a izvršenje je iskazano u iznosu 573.590 KM.

Ministarstvo je 08.12.2005. godine zaključilo ugovor o udruživanju sredstava za realizaciju projekta «Trajna rješenja za korisnike kolektivnih centara» u BiH sa Catholic Relief Services-CRS sa sjedištem u Sarajevu, kojim je saglasno da udruži sredstva sa CRS-om na bazi zajedničkog projekta kojeg sufinansira Ambasada Kraljevine Holadnije. Ministarstvo se obavezalo izvršiti uplatu u iznosu od 100.000 KM u 2005. godini što je i realizovano, i imenovati predstavnike koji će pratiti implementaciju projekta i utrošak doznačenih sredstava, a nakon završetka projekta podnijeti konačni izvještaj. Predviđeni završetak realizacije projekta je 31.10.2006. godine.

Na osnovu Sporazuma o finansiranju sanacije stambenih «K-objekata» u Varešu od 04.02.2005. godine Vlada Kantona je donijela Zaključak kojim se odobravaju sredstva u iznosu 100.000 KM, sa razdjela Stručne službe Vlade, sa pozicije «nabavka stalnih sredstava» i Odluku kojom se odobravaju sredstva u iznosu 50.000 KM sa pozicije «sredstva za podsticaj povratka izbjeglih i raseljenih lica». Vlada je donijela i Odluku o odobravanju dodatnih 50.000 KM sa pozicije «sredstava za povratak izbjeglih i raseljenih lica». Uzakujemo da su pomentim Zaključkom odobrena sredstva u iznosu 100.000 KM koja nisu bila planirana za navedene namjene. Naknadno je donesena odluka o preraspodjeli sredstava kojom se umanjuju sredstva planirana na poziciji «rekonstrukcija i investiciono održavanje», a uvećava se pozicija «kapitalni grantovi drugim nivoima vlasti», koja uopće nije bila planirana prвobitno usvojenim Budžetom. Isto tako, napominjemo da se za podsticaj povratka sredstva planiraju na razdjelu Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, pa se postavlja pitanje opravdanosti donošenja pomenutog Zaključka.

Predmet revizije je bilo finansiranje projekta «100 donacija za 100 porodica od ZE-DO kantona». Uvidom u prezentiranu dokumentaciju o realizaciji navedenog projekta, konstatovano je da u pojedinim slučajevima nisu ispoštovane odredbe donesenih procedura za odabir korisnika projekta i odredbe zaključenih ugovora sa isporučiocem građevinskog materijala.

Potrebno je osigurati praćenje namjenskog utroška udruženih sredstava u zajednički projekt sa CRS-om. Potrebno je osigurati realno planiranje Budžeta i namjensku upotrebu planiranih sredstava. Potrebno je da se prilikom izvršavanja transfera u cijelosti poštuju odredbe usvojenih procedura i zaključenih ugovora.

U Ministarstvu zdravstva grantovi neprofitnim organizacijama planirani su u iznosu 586.400 KM, a iskazani su u iznosu 536.239 KM. Zaključkom Vlade usvojen je Program utroška sredstava u iznosu od 290.000 KM, i to za nabavku vakcina, provođenje mjera preventivne deratizacije, transfer udruženjima za dobrovoljno darivanje krvi i transfer za usavršavanje kadrova, koji je izvršen u iznosu 239.839 KM. Poslove preventivne deratizacije, dezinfekcije i dezinfekcije izvršio je Kantonalni zavod za javno zdravstvo Zenica, a na osnovu Odluke Vlade Kantona u kojoj je naznačeno da će poslove DDD obaviti kantonalni Zavod za javno zdravstvo i istom Odlukom je utvrđen iznos sredstava za provođenje deratizacije, i to

174.000 KM učešće Ministarstva zdravstva Kantona i iznos od 116.000 KM je učešće općina ZE-DO kantona.

Transfer za kantonalni Zavod za medicinu rada ostvaren je u iznosu od 126.000 KM, a transfer za kantonalni Zavod za javno zdravstvo u iznosu od 170.000 KM. Dozname su izvršene na osnovu usvojenog Budžeta i ispostavljenih faktura Zavoda. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila osnov planiranja i izvršenja mjesecnih tranši kantonalnim zavodima, niti su prezentirani izvještaji o utrošku doznačenih sredstava.

Potrebno je da se finansiranje Zavoda vrši na bazi predloženih programa, koji će biti razmatrani i odobreni od strane Vlade ZE-DO kantona. Potrebno je osigurati praćenje namjenskog utroška doznačenih sredstava.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport je planiralo tekuće grantove u iznosu od 8.477.855 KM, od toga su grantovi drugim nivoima vlasti planirani u iznosu 1.671.855 KM, grantovi pojedincima 4.380.000 KM i grantovi neprofitnim organizacijama 2.426.000 KM.

Prekoračenje izvršenja grantova u odnosu na budžet je iskazano kod grantova za prijevoz daka za 1,07%, grantova za smještaj studenata u studentske centre za 0,66% i kod grantova za dislociranu nastavu za 2,45%.

Transfer za ustanove kulture planiran je u iznosu 1.527.855 KM, izvršenje je iskazano u iznosu 1.520.856 KM. Propisana obaveza izrade i dostave izvještaja Ministarstvu o namjenskoj upotrebi sredstava, od strane korisnika sredstava, je ispoštovana po primjedbama prethodne revizije. Obaveza izvještavanja Vlade i Ministarstva finansija od strane Ministarstva obrazovanja, je takođe ispoštovana. Upućujemo Ministarstvo da bi izvještaji o utrošku upućeni nadležnim institucijama, pored iznosa utrošenih sredstava, trebali da sadrže i analizu usklađenosti troškova sa propisanom namjenom, aktivnosti koje su finansirane budžetskim sredstvima i rezultate koji su ostvareni takvim finansiranjem.

Grant za prijevoz učenika osnovnih škola planiran je u iznosu 2.100.000 KM, odlukom o unutarnjoj preraspodjeli je povećan na 2.880.000 KM, a iskazan je u iznosu 2.910.935 KM. Kontrola ovih troškova vrši na način da direktori škola ovjeravaju spiskove učenika svojim potpisom i pečatom škole, i takve specifikacije se prilažu uz fakture koje se Ministarstvu dostavljaju na plaćanje. Prezentiran je i akt Ministarstva od 09.03.2006. godine kojim se direktorima osnovnih škola utvrđuje obaveza sačinjavanja mjesecnih izvještaja o korištenju sredstava namjenjenih za prijevoz učenika. Međutim, smatramo da bi u cilju postizanja zadovoljavajućeg nivoa kontrole Ministarstvo trebalo vršiti nadzor u školama, u smislu suštinske kontrole nastalih troškova (broja učenika koji koriste prijevoz, relacije kojim se putuje, uporedbi fakturisanih cijena sa cjenovnicima datim u ponudi izabranih najpovoljnijih prijevoznika).

Transfer za naučno-istraživačku djelatnost planiran u je iznosu 800.000 KM, odlukama o prerespodjelama sredstava plan je smanjen na 750.117 KM, a izvršen je u iznosu 630.250 KM. U okviru ovih sredstava planirano je finansiranje Metalurškog instituta «Kemal Kapetanović» Zenica u iznosu 600.000 KM, koliko je i izvršeno, a na osnovu Ugovora o međusobnoj saradnji koji je zaključen dana 07.09.2004. godine, na period od godinu dana uz mogućnost ponovnog zaključivanja. Transfer je izvršen za dvanaest mjeseci 2005. godine, a nije nam prezentirana dokumentacija o produženju Ugovora. Prezentiran je Zaključak Vlade o odobravanju sredstava u iznosu 50.000 KM mjesечно Institutu «Kemal Kapetanović» za period 01.10.-31.12.2005. godine. Protokolom koji je sastavni dio Ugovora, zaključenim između Instituta i Univerziteta, za obje institucije je predviđena obaveza vođenja uredne evidencije o održanim eksperimentalnim vježbama i edukaciji studenata i njihovo međusobno usaglašavanje. Prezentiran je Pregled održanih vježbi i diplomskih radova, sačinjen od strane Instituta i dostavljen Ministarstvu, ali nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je prethodno izvršeno usaglašavanje ove evidencije sa evidencijom Univerziteta.

Transfer za smještaj studenata u studentske centre planiran je u iznosu 980.000 KM, ostvaren je u iznosu 986.550 KM. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su sačinjavani izvještaji o namjenskoj upotrebi sredstava, ali je prezentiran akt Ministarstva obrazovanja od 09.03.2006. godine upućen svim studentskim centrima koji participiraju u Budžetu ZE-DO Kantona, u kojem je istaknuta obaveza redovnog izvještavanja Ministarstva o namjenskom utrošku sredstva.

Transfer za dislociranu nastavu je izvršen na osnovu Zaključka Vlade kojim se usvaja program korištenja sredstava sa pozicije "transfer za dislociranu nastavu", u kojem je navedeno da se za organizovanje i izvođenje dislocirane nastave u Zenici u organizaciji Pravnog i Ekonomskog fakulteta Univerziteta u

Sarajevu u akademskoj 2004/05 godini i dijelu akademske 2005/06 godine izdvajaju sredstva u iznosu 1.212.127 KM. Uvidom u prezentirane ugovore zaključene sa pomenutim fakultetima za akademsku 2004/05 i 2005/06 godinu konstatovano je da na Pravnom fakultetu cijena za 1 čas predavanja iznosi 100 KM i za 1 čas vježbi 50 KM, a na Ekonomskom fakultetu cijena za 1 čas predavanja iznosi 70 KM i za 1 čas vježbi 35 KM. Fakulteti nisu ispunili propisanu obavezu dostave izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, a Ministarstvo je fakultetima uputilo dopis kojim se od istih traži dostavljanje izvještaja.

Potrebno je osigurati praćenje namjenske upotrebe budžetom odobrenih i doznačenih sredstava za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Potrebno je da se od strane Ministarstva obrazovanja organizuje kontrolu troškova za učenike koji koriste besplatan prijevoz. Potrebno je preispitati međusobne odnose između Metalurškog instituta i Univerziteta u Zenici i poduzeti potrebne mјere u cilju obezbjeđenja namjenskog trošenja sredstava doznačenih za realizaciju eksperimentalnih vježbi i edukacije studenata Univerziteta.

Tekući transferi u **Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** planirani su u iznosu od 2.455.600 KM, a ostvareni su u iznosu od 1.762.892 KM, što je manje za 693.389 KM. Navedeni izdaci odnose se na podsticaje u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji (959.262 KM), subvencije za veterinarstvo (162.540 KM), izdvajanja za vodoprivredu (478.034 KM) i finansiranje projekata iz sredstava pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe (158.876 KM) i transfer udruženjima iskazan na poziciji grantova neprofitnim organizacijama (3.500 KM).

Za podsticaj razvoja u poljoprivrednoj proizvodnji i regresiranje kamata planirana su sredstva u visini od 1.047.600 KM, a izvršena su u iznosu od 959.261 KM što je 91,56 % od plana. Subvencije za veterinarstvo planirane u iznosu od 150.000 KM, a ostvarene u iznosu od 162.540 KM ili 108,36 % u odnosu na plan.

Sredstva su korištena na osnovu Odluke Vlade o podsticaju poljoprivredne proizvodnje u 2005. godini i Programa raspodjele sredstava budžeta za oblast poljoprivrede u 2005. godini kojim su utvrđena sredstva za oblast poljoprivrede u iznosu od 1.150.000 KM i za oblast veterinarstva 150.000. Sredstva za podsticaj razvoja poljoprivredne proizvodnje raspoređena su Programom po vrstama podsticaja i utvrđenim iznosima za određenu vrstu podsticaja. Uvidom u dokumentaciju izvršenih podsticaja u poljoprivredi utvrđeno je da su nastala prekoračenja kod određenih vrsta podsticaja, kao i to da određeni podsticaji nisu ostvareni u planiranom iznosu. Uvidom u dokumentaciju kod realizacije podsticaja za oblast poljoprivrede utvrđenih Programom značajna sredstva su utrošena kao podrška Zemljoradničkim zadrgama i udruženjima, a nisu prezentirani izvještaji o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Metodom uzorka, uvidom u dokumentaciju, Zaključak Vlade od 18.05.2005. godine utvrđeno je da je izvršena doznaka sredstava Privrednom društvu «Dukat» doo Tešanj u iznosu od 30.000 KM kao pomoć u realizaciji Projekta «Proizvodnja maline, kupine i jagode na području ZE-DO kantona». Zaključkom je uređeno da će se sredstva koristiti za pomoć domaćinstvima u zasnivanju zasada. U razgovoru sa nadležnim iz Ministarstva obrazloženo je da su sredstva isplaćena retroaktivno navedenom preduzeću i nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila namjensku upotrebu istih. Za sredstva u iznosu od 15.000 KM isplaćena na osnovu Zaključka Vlade od 29.06.2005. godine Poljoprivrednoj zadruzi «Poljar» iz Žepča za dovršenje projekta «Razvoj malinarstva u općini Žepče» nije prezentiran izvještaj o namjenskom utrošku.

Tim za reviziju cjeni da bi bilo potrebno uvesti obavezu da korisnici doznačenih budžetskih sredstava dostavljaju Ministarstvu izvještaje o namjenskom utrošku istih, kao i da se od strane resornog ministarstva obezbijedi adekvatan nadzor.

Iznos od 478.034 KM ili 57,04% od planiranih sredstava odnosi se na finansiranje projekata iz sredstava posebnih vodoprivrednih naknada, a na osnovu Programa utroška sredstava posebne vodoprivredne naknade za 2005. godinu. Budžetom i Programom utroška sredstava posebnih vodnih naknada u 2005. godini predviđena su sredstva u iznosu od 838.000 KM, a za finansiranje projekata kandidiranih od strane općina sa područja Kantona. Većina projekata iz pomenutog Programa se realizovalo putem zajedničkog finansiranja sa općinama, u kojima se općina pojavljuje kao naručilac poslova.

Za finansiranje projekata iz ostvarenih naknada za pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe planirana su sredstva u iznosu od 400.000 KM. Zaključkom Vlade (od 24.11. 2004. godine) odobrena su u iznosu od 158.876 KM Općini Visoko, a izvršena u 2005. godini, i to iznos od 111.160 KM za ZZ «Visoko» i iznos od 47.716 KM za «Suša komerc» doo Visoko, a za rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta

po dostavljenim programima. Sredstva su uplaćena na račun općine Visoko koja je bila i nosilac aktivnosti, a za nadzor nad korištenjem ovih sredstava je bilo zaduženo Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu. Prezentiran je Zapisnik sačinjen 16.12.2005. godine od strane Kantonalne uprave za inspekcijske poslove o izvršenoj inspekcijskoj kontroli utroška sredstava od naknada za promjenu namjene zemljišta u kome se navodi da su okončani radovi u cijelosti po naprijed navedenim programima.

Potrebno je sredstva planirana za podsticaje razvoja poljoprivrede trošiti u skladu sa donesenim Programom utroška budžetskih sredstava, a za isplate obezbijediti potpunu i validnu dokumentacionu osnovu, u skladu sa propisanim kriterijima. Potrebno je za korisnike budžetskih sredstava, uvesti obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

U Ministarstvu za pitanje boraca planiran je transfer za stambeno zbrinjavanje paraplegičara, djece bez oba roditelja, RVI i članova porodica poginulih boraca u iznosu 1.500.000 KM, odlukom o preraspodjeli je smanjen na 1.000.000 KM, a ostvaren je u iznosu 937.926 KM. Transfer za sanaciju i adaptaciju stambenih prostora pripadnika boračkih populacija planiran je u iznosu 1.600.000 KM, odlukom o preraspodjeli je smanjen na 1.500.000 KM, a ostvaren je u iznosu 1.455.300 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da za pomenute transfere Vlada usvojila kriterije za utrošak sredstava, i da su isti poštovani prilikom realizacije.

Transfer za ocjenu stepena tjelesnog oštećenja planiran je u iznosu 150.000 KM, odlukom o preraspodjeli sredstava smanjen je na 120.000 KM, a ostvaren je u iznosu 88.300 KM. Ovaj transfer je ostvaren na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji zaključenog 19.10.2004. godine, između Ministarstva i JU Kantonalna bolnica Zenica za usluge vještačenja i donošenja nalaza, ocjena i mišljenja o stepenu tjelesnog oštećenje korisnika BIZ sa područja kantona, za potrebe donošenja rješenja u prvom stepenu i za potrebe revizije prvostepenih rješenja. Uvidom u ispostavljene mjesecne fakture, metodom uzorka, konstatovano je da je u 2005. godini Kantonalna bolnica fakturisala usluge izvršene za potrebe donošenja rješenja o pravima u prvom stepenu, što znači da nadležni prvostepeni organi nisu ispoštivali rok i donijeli nova rješenja za ostvarivanje prava iz BIZ do 31.12.2004. godine, kako je propisano Zakonom o pravima branilaca i njihovih porodica FBiH, mada je, po izjavi odgovorne osobe, Ministarstvo provodilo aktivnosti prema prvostepenim organima, u cilju realizacije propisanih obaveza.

Pojačati aktivnost i poduzeti odgovarajuće mjere prema prvostepenim organima u cilju donošenja novih rješenja za ostvarivanje prava iz BIZ u skladu sa federalnim Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Tekuća rezerva, prema prezentiranoj dokumentaciji, odobrena je u iznosu od 959.500 KM, što u odnosu na planirana sredstva od 1.000.000 KM predstavlja ostvarenje u procentu 95,95 %. Međutim, dvije Odluke koje glase na iznos 68.000 KM i 1.500 KM nisu realizovane. Odluka kojom se odobravaju sredstva u iznosu 500.000 KM za sanaciju šteta nastalih na cestovnoj infrastrukturi općine Kakanj, izazvanih elementarnim nepogodama od 2. i 3. jula 2005. godine izvršena je u iznosu 516.213 KM.

O raspolaganju sredstvima tekuće rezerve, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta ZE-DO Kantona za 2005. godinu, premijer je obavezan kvartalno izvještavati Vladi, a Vlada Skupštinu Kantona jednom polugodišnje, a nisu nam prezentirani navedeni izvještaji. Prezentiran je samo pregled o odobravanju sredstava tekuće rezerve koji su sačinjen od strane Ministarstva finansija

Potrebno je da se o raspolaganju i korištenju sredstava tekuće rezerve sačinjavaju izvještaji na način i u rokovima propisanim Zakonom o izvršavanju Budžeta ZE-DO Kantona.

Kapitalni grantovi su na nivou Budžeta kantona za 2005. godinu planirani u iznosu od 700.000 KM, i to iz donatorskih sredstava na razdjelu Ministarstvo zdravstva sa namjenom za finansiranje kantonalne bolnice. Uvidom u Bruto-bilans Ministarstva zdravstva konstatovano je da ovaj grant nije izvršen.

Na razdjelu Stručna služba Vlade nisu bili planirani kapitalni grantovi, a ostvareni su u iznosu 789.789 KM. Odnose se na kapitalne grantove općinama, i to: 100.000 KM u svrhu zajedničkog finansiranja realizacije projekta "Sanacija stambenih K objekata" u općini Vareš; 200.000 KM u svrhu zajedničkog učešća u finansiranju izgradnje Muzeja grada Zenice; 50.000 KM za potrebe rješavanja vodosnabdijevanja općine Maglaj; 160.000 KM za realizaciju projekta "Izgradnja poslovne zgrade JU Centar za socijalni rad općine Maglaj". Sredstva za ove namjene obezbjedena su Odlukama Vlade o preraspodjelama sredstava u Budžetu,

na način da je na razdjelu Stručne službe Vlade umanjena pozicija "nabavka stalnih sredstava" a uvećana pozicija "kapitalni grantovi općinama". Ukazujemo na činjenicu da je na ovaj način značajno izmijenjena struktura Budžeta usvojenog od strane Skupštine. Nije prezentirana dokumentacija, u određenim slučajevima, koja bi potvrdila da su nadležni kantonalni organi pratili namjensku upotrebu doznačenih sredstava, odnosno nisu nam prezentirani Izvještaji o namjenskom utrošku sredstava.

Potrebno je osigurati planiranje kapitalnih grantova u skladu sa stvarnim potrebama korisnika, a izvršenje uskladiti sa planiranim sredstvima iskazanim u Posebnom dijelu Budžeta. Pratiti i osigurati namjensku upotrebu doznačenih sredstava.

Nabavka stalnih sredstava planirana je u iznosu 16.000.000 KM iz budžetskih sredstava za rekonstrukciju i investiciono održavanje, na razdjelu Stručna služba Vlade. Na razdjelu Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline planirana je gradnja i rekonstrukcija cesta u iznosu 4.000.000 KM, iz namjenskih sredstava za ceste. Planirana je i nabavka stalnih sredstava iz vlastitih prihoda i donacija u iznosu 2.029.164 KM za institucije obrazovanja i pravosuđa.

Prezentiran je Zaključak Vlade od 13.04.2005. godine kojim se usvaja Program kapitalnih ulaganja za 2005. godinu u iznosu od 16.000.000 KM, i kojim je pored Budžetom odobrenih sredstava raspoređen i preostali dio sredstava od nerealizovanih projekata iz oblasti vodoprivrede u iznosu 464.700 KM, tako da program kapitalnih ulaganja za 2005. godinu glasi na 16.464.700 KM i njime se utvrđuju oblasti će se finansirati. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Komisija za kapitalna ulaganja Vlade ZE-DO kantona utvrdila dinamiku i prioritete realizacije projekata kapitalnih ulaganja. Za realizaciju i nadzor programa kapitalnih ulaganja zadužena su resorna ministarstva, a po završetku programa ministarstva su dužna obezbijediti izvještaj o utrošku.

Dana 23.12.2005. godine Vlada je donijela Zaključak o izmjeni Programa kapitalnih ulaganja, kojim se planirani iznos od 16.000.000 KM preraspoređuje po oblastima u koje je već izvršeno ulaganje, tako da se u odnosu na prvobitno usvojeni program kapitalnih ulaganja planirana sredstva za kapitalne projekte za oblast obrazovanja umanjuju u iznosu 1.890.000 KM, za oblast unutarnjih poslova povećavaju u iznosu 700.000 KM, za nabavku opreme i usluga budžetskim korisnicima povećavaju za 400.000 KM, itd.

I programom utroška sredstava za nabavku opreme i usluga budžetskim korisnicima donesenim 11.05.2005. godine od strane Komisije za kapitalna ulaganja, predviđeno je da će biti potrebna veća sredstva od planiranih 300.000 KM i da će se ista obezbijedivati preraspodjelom unutar planiranih sredstava kapitalnih ulaganja.

Ovo ukazuje da se planiranju kapitalnih ulaganja nije posvetila dovoljna pažnja i da isti nisu planirani na bazi relevantne dokumentacije i stvarnih potreba, a što je za rezultat imalo izmjenu usvojenog Programa kapitalnih ulaganja.

Nabavku građevina iskazana je u iznosu 700.000 KM, a uvidom u dokumentaciju konstatovano je da je izvršena kupovina poslovnog prostora za potrebe Općinskog suda u Visokom u stambeno-poslovnom objektu «Vizija», na osnovu zaključenog Ugovora o kupoprodaji od 05.05.2005. godine, u ukupnoj vrijednosti od 1.310.050 KM. Ugovorom je regulisano plaćanje u 12 jednakih mjesecnih rata počev od 04.05.2005. godine.

Nabavka opreme u iskazana je iznosu 2.131.334 KM, a odnosi se na: namještaj 130.085 KM, kompjuterska oprema 635.950 KM, motorna vozila 335.121 KM, opremanje i namještanje učionica 353.818 KM, medicinska i stomatološka oprema 133.194 KM, policijska oprema 267.613 KM, ostala oprema 275.553 KM.

Rekonstrukcija i investiciono održavanje iskazani su u iznosu 15.143.731 KM, a odnosi se na: zemljišta, vanjsko osvjetljenje, trotoare 679.499 KM; ceste i mostove 10.893.688 KM; vodnu infrastrukturu 1.826.769 KM; zgrade 973.065 KM; ostalo 67.316 KM; investiciono održavanje zgrada 703.394 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, koja je osnov za plaćanje (Ugovori o izvođenju radova, privremene i konačne situacije) utvrđeno je da u pojedinim slučajevima nedostaje pečat nadzornog organa ili investitora. Isto tako, konstatovano je da u dosta slučajeva nisu ispoštovani ugovorenii rokovi za završetak radova (rokovi su prolongirani i po više mjeseci), kao ni odredbe ugovora da se u slučaju prekoračenja rokova umanjuje naknada za obavljeni posao. U određenim slučajevima nije prezentiran Zapisnik o okončanim radovima, odnosno dokumentacija koja bi potvrdila da je izvršena primopredaja izvedenih radova. U slučajevima

sufinansiranja rekonstrukcije, nije obezbjeđena dokumentacija o prijemu izvedenih radova od ugovorne strane koja je zadužena za taj dio poslova.

Potrebno je da resorna ministarstva koja su zadužena za realizaciju i nadzor kapitalnih projekata osiguraju provedbu projekata do okončanja, u skladu sa svim primjenjivim propisima i zaključenim ugovorima, kao i da sačinjavaju izvještaje za Vladi o izvršenim poslovima u skladu sa zaduženjima, i da o istom izvještavaju Skupštinu.

4. 4. Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2005. godine

Vlada ZE-DO kantona je dana 14.11.2005. godine donijela Odluku o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja ZE-DO kantona na dan 31.12.2005. godine, u kojoj je navedena da će se obaviti redovni godišnji popis dugotrajne materijalne imovine, dugotrajne nematerijalne imovine, dugoročne finansijske imovine, potraživanja i obaveza, zaliha, novčanih sredstava i vrijednosnih papira i doniranih sredstava. Za organizaciju popisa je zadužena Centralna popisna komisija ZE-DO kantona, a za provođenje popisa imenovane su: centralna popisna komisija MUP-a; centralna popisna komisija Ministarstva za pravosuđe i upravu; centralna popisna komisija Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport; komisija za popis stalnih sredstava, izvora sredstava i sitnog inventara; komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza i komisija za popis roba u skladištima ZE-DO kantona.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezanu za popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2005. godine konstatovano je da su komisije provele značajan dio aktivnosti u skladu sa zaduženjima i da je učinjeno značajno poboljšanje u odnosu na provedeno inventarisane prethodnih godina.

Izvršen je popis materijalnih stalnih sredstava kantonalnih organa uprave, mup-a, ministarstva za pravosuđe i upravu i ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Uvidom u popisne liste institucija pravosuđa i obrazovanja, metodom uzorka, konstatovano je da nisu navedeni inventarni brojevi stalnih sredstava i da su iste vrste sredstava unesene zbirno (npr. klupa-18 komada). U pojedinim slučajevima, akti kojim se predlaže rashodovanje stalnih sredstava ne sadrži inventarne brojeve sredstava koja se predlažu za rashod.

Na nivou svih korisnika kantonalnog budžeta predloženo je za rashodovanje materijalnih stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 114.720 KM (nabavna vrijednost 2.342.695 KM, otpisana vrijednost 2.227.975 KM). Značajnu nabavnu vrijednost sredstava predloženih za rashod je imao Fakultet za metalurgiju i materijale, a radi se o stalnim sredstvima iskazane nabavne i otpisane vrijednosti 809.029 KM. Stalna sredstva predložena za rashod su i knjigovodstveno isknjižena iz Glavne knjige u skladu sa pojedinačnim odlukama odgovornih osoba budžetskih korisnika i zaključcima Vlade. Smatramo da je sredstva predložena i odobrena za rashodovanje trebalo evidentirati kao stalna sredstva van upotrebe, i tek po okončanju procesa fizičke likvidacije, ista isknjižiti iz knjigovodstvene evidencije korisnika budžeta.

Na nivou svih korisnika kantonalnog budžeta utvrđen je manjak materijalnih stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 51.194 KM (nabavna vrijednost 25.377 KM, otpisana vrijednost 25.817 KM), i to na teret budžetskih korisnika kod kojih je manjak i utvrđen, bez prethodnog utvrđivanja pojedinačne odgovornosti lica koja su bila zadužena i koristila stalna sredstva. Istočemo da je utvrđen manjak 60 komada mobilnih aparata ukupne vrijednosti 16.308 KM, kao i oprema jednosobnog stana čija vrijednost je u cijelosti otpisana, a nabavna vrijednost je iznosila 11.437 KM. Smatramo da je za cjelokupni utvrđeni manjak, prije isknjižavanja na teret budžetskih korisnika, bilo potrebno provesti proceduru utvrđivanja pojedinačne odgovornosti za nastanak istog.

Popis nematerijalne imovine, odnosno stalnih sredstava u obliku prava čija knjigovodstvena nabavna vrijednost na dan 31.12.2005. godine iznosi 4.717.385 KM, a otpisana vrijednost iznosi 113.382 KM, nije izvršen. Isto tako, nije izvršen popis dugoročne finansijske imovine, odnosno dugoročnih plasmana čija knjigovodstvena nabavna vrijednost na dan 31.12.2005. Godine iznosi 1.410.458 km, a ispravka vrijednosti 114.031 KM.

Nakon provedenog knjigovodstvenog evidentiranja utvrđenih popisnih razlika u konsolidovanom Bruto bilansu ZE-DO kantona na dan 31.12.2005. godine iskazana je nabavna vrijednost stalnih sredstava, i to:

• Zemljište, šume i višegodišnji zasadi	9.636.767 KM,
• građevine	221.328.396 KM,

• oprema	39.916.203 KM,
• robne rezervi i biljke	27.465 KM,
• stalna sredstva u obliku prava	4.717.385 KM,
• sredstva u pripremi	30.161.300 KM,
• sredstva van upotrebe	151.477 KM,
• ispravka vrijednosti stalnih sredstava	95.954.875 KM,
• dugoročni plasmani	1.410.458 KM,
• ispravka vrijed. dugoročnih plasmana	114.031 KM,
• dugoročna razgraničenja	6.386.390 KM.

Iskazani iznos sredstava u pripremi se, po izjavi odgovorne osobe, uglavnom odnosi na ulaganja u cestovnu i vodovodnu infrastrukturu, a obzirom da nisu riješeni vlasnički odnosi za istu, sva ulaganja se evidentiraju na ovaj način. Nije prezentirana evidencija stalnih sredstava u pripremi iz koje bi se mogla utvrditi pojedinačna vrijednost cesta i vodovoda u koje je izvršeno ulaganje.

Uvidom u Izvještaj o izvršenom popisu komisije za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza konstatovano je da nije izvršen cjelovit popis novčanih sredstava (žiro i tekući računi), odnosno razlika između stanja žiro-računa utvrđenih popisom i iskazanog stanja u bruto bilansu iznosi 147.852 KM. Ne može se smatrati prihvatljivim popis dugoročnih obaveza i kratkoročnih potraživanja, jer isti ne iskazuje analitiku obaveza, odnosno potraživanja. Ovdje napominjemo da internim aktima kantona, kojim je regulisan redovni godišnji popis na dan 31.12.2005. godine, nije jasno određeno koje popisne komisije su zadužene za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza kod organizacionih jedinica MUP-a, Ministarstva za pravosuđe i Ministarstva obrazovanja. Komisije kod budžetskih korisnika, kojima su nadležna naprijed navedena ministarstva, su uglavnom uradile popis materijalnih stalnih sredstava i sitnog inventara, i u najvećem broju slučajeva nije izvršen popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza.

Na osnovu navedenog, ne može se u potpunosti prihvati popis imovine, obaveza i potraživanja Budžeta ZE-DO kantona i ne može se potvrditi da je na nivou svih korisnika kantonalnog budžeta popisom utvrđeno stvarno stanje imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2005. godine i da je usklađeno stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

Potrebno je da budžetski korisnici najmanje jednom godišnje usklađuju stanje sredstava i njihovih izvora u iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

4. 5. Gotovina i kratkoročna potraživanja

Novčana sredstva iskazana u konsolidovanom Bruto bilansu na dan 31.12.2005. godine iznose 22.272.257 KM, a sastoje se od sredstava: žiro i tekući računi 20.604.729 KM, izdvojena novčana sredstva 10.129 KM, blagajna 1.059.845 KM, ostala deponovana sredstva 597.554 KM.

Provedenim popisom na dan 31.12.2005. godine su obuhvaćena sredstva na žiro i tekućim računima u iznosu 20.456.877 KM, što znači da iznos od 147.852 KM predstavlja razliku u odnosu na sredstva iskazana u konsolidovanom Bruto bilansu. Uvidom u pojedinačne Bruto bilanse korisnika budžeta konstatovano je iskazano stanje na žiro-računima kod institucija obrazovanja i institucija pravosuđa, što nije u skladu sa odredbama Zakona o trezoru u FBiH. Upućujemo da je potrebno provjeriti iskazano stanje na žiro-računima i provesti adekvatne mjere u cilju zatvaranja istih.

U okviru sredstava iskazanih na blagajni iskazana je slijedeća vrijednost: administrativne takse 140.708 KM, sudske takse 76.907 KM, mandatne kazne (iz oblasti trgovine, ugostiteljstva, rudarsko-geodetske djelatnosti, farmaceutske i saobraćajne djelatnosti) 561.140 KM i mandatne kazne iz oblasti veterinarstva 279.200 KM. Administrativne i sudske takse, kao i mandatne kazne ne smatraju se vrijednosnim papirima u skladu sa Zakonom o vrijednosnim papirima. Obzirom da se iskazano stanje odnosi na poslovne događaje koji nemaju direktnog uticaja na sredstva i izvore sredstava, već se radi o potencijalnoj naplati, odnosno mogućnosti

naplate i stvaranja poslovnog događaja u budućnosti, tj. uslovnog potraživanja za koje nije poznat ni tačan iznos naplate, mišljenja smo da iste treba evidentirati na vanbilansnoj evidenciji.

Ostala deponovana sredstva (597.554 KM) se odnose na sredstva na računima kantonalnog suda i općinskih sudova, koji sudovima služe za držanje sudskih pologa sa namjenom. Ovi računi nisu otvoreni u okviru JRT, zadržani su posebni transakcijski računi koje drže sudovi, a na osnovi mišljenja Federalnog ministarstva finansija od 14.10.2003. godine.

Kratkoročna potraživanja Budžeta ZE-DO kantona na dan 31.12.2005. godine iskazana su u konsolidovanom Bruto-bilansu u iznosu 1.975.728 KM. Potraživanja od pravnih lica za isporučene usluge u iznosu od 468.921 KM se odnose na isporučene usluge institucija obrazovanja u periodu prije prelaska na trezorski način poslovanja, tj. u periodu do 31.05.2003. godine. Potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge – dati avansi su iskazani u iznosu 941.415 KM, a najveći iznos je iskazan na Stručnoj službi Vlade (688.338 KM) i Ministarstvu prometa i komunikacija (137.003 KM), a po izjavi odgovorne osobe, uglavnom se radi o avansima za rekonstrukciju i investiciono održavanje infrastrukture. Potraživanja za date pozajmice iskazana su u iznosu od 312.994 KM, a to su pozajmice privrednim subjektima i općinama koje su evidentirane na Stručnoj službi Vlade.

Ostala potraživanja iskazana su u iznosu 397.260 KM, a najveći dio se odnosi na potraživanja za refundaciju isplaćene naknade i obračunatih doprinosa za PIO za vrijeme bolovanja preko 42 dana (MUP 302.453 KM, ostali budžetski korisnici 66.011 KM). Iz prezentirane dokumentacije kod MUP-a utvrđeno je da se Kantonalnom Zavodu zdravstvenog osiguranja podnosi zahtjev za prijenos sredstava po osnovu isplaćene neto-naknade i obračunatog doprinosa za PIO (35,294% od isplaćene neto-naknade). Kantonalni zavod ne vrši refundaciju isplaćene naknade za bolovanje, samo je u 2005. godini izvršio doznaku sredstava na ime doprinosa za PIO za 2004. godinu i za period 01.01.-30.06.2005. godine, a ista sredstva su transferisana Fondu PIO. Upućujemo da je u skladu sa primjenjivim zakonskim propisima kantonalni zavod obavezan da refundira isplaćenu naknadu podnosiocu zahtjeva u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat, kao i da je obveznik plaćanja poreza na plaću i doprinosa za PIO.

Potrebno je da korisnici budžeta koji imaju u Bruto bilansu iskazano stanje novčanih sredstava (a koje nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH) provedu aktivnosti u cilju provjere iskazanog stanja i prebacivanja salda na JRT. Potrebno je administrativne takse, sudske takse i mandatne kazne evidentirati u vanbilansnoj evidenciji. Potrebno je da svi korisnici kantonalnog budžeta koji imaju iskazana potraživanja poduzimaju adekvatne mjere za blagovremenu naplatu istih.

4.6. Obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze iskazane u konsolidovanom Bruto-bilansu na dan 31.12.2005. godine iznose 32.894.317 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze (19.927.720 KM), obaveze po osnovu vrijednosnih papira (898.735 KM), kratkoročni krediti (28.597 KM), obaveze prema radnicima (9.709.720 KM) i finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (873.345 KM). Kratkoročna razgraničenja na dan 31.12.2005. godine iskazana su u iznosu 21.973 024 KM.

Iskazana obaveze ZE-DO kantona su podijeljene u kategoriju obaveza nastalih do dana 31.05.2003. godine, tj. do dana prelaska na trezorski način poslovanja i obaveze nastale poslije tog perioda.

Obaveze nastale u periodu od osnivanja kantona do 31.05.2003. godine se smatraju unutrašnjim dugom kantona, i tretirane se Odlukom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga ZE-DO kantona, kojom je propisano da će se iste izmirivati iz novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća od kantonalnog značaja, a pojedinačnu verifikaciju obaveza će vršiti stručni savjetnici za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da su se obaveze koje čine unutrašnji dug Kantona u iznosu 8.287.000 KM počele izmirivati iz sredstava ESCROW računa, uz prethodnu verifikaciju izvršenu od strane stručnih savjetnika za unutrašnju reviziju, tako da je do 31.12.2005. godine izmireno ukupno 2.002.083 KM.

Stručni savjetnici za unutrašnju reviziju u postupku verifikacije obaveza unutrašnjeg duga, konstatovali su kod određenih budžetskih korisnika i obaveze koje nisu bile knjigovodstveno evidentirane, pa je s tim u vezi Vlada ZE-DO kantona donijela Odluku da se u troškove poslovanja kantona za 2005. godinu uključi i iznos od 500.000 KM, i to po osnovu uknjiženja faktura dobavljača na osnovu preuzetih obaveza kantonalnih organa uprave i budžetskih korisnika prije 31.05.2005. godine koje nisu dostavljene na knjiženje u iznosu od

300.000 KM i po osnovu izvršenih utuženja radi primjene kolektivnog ugovora za neizmirene obaveza plaća, naknada i dežurstva sudija, kao i pripadajuće poreze za već izvršena rješenja u neto iznosu, u iznosu od 200.000 KM. Upućujemo da je kod budžetskih korisnika kod kojih su konstatovane neevidentirane obaveze potrebno preispitati namjensku upotrebu sredstava za budžetsku godinu u kojoj su iste konstatovane, zbog postojanja mogućnosti da su sredstva odobrena Budžetom za tu godinu bila namijenjena za ostvarivanje rashoda koji su se ispostavili kao neevidentirani, odnosno da su budžetska sredstva nemajenski utrošena.

Što se tiče obaveza nastalih u periodu poslije 31.05.2005. godine, konstatovano je u određenim slučajevima, da se obaveze nisu redovno izvršavale ni u prethodnim godinama, ni u revidiranoj godini. To je imalo za posljedicu kumuliranje obaveza, što je proizvelo da su se budžetskim sredstvima odobrenim za 2005. godinu podmirivale obaveze nastale u prethodnom periodu, a da za podmirivanje obaveza nastalih u 2005. godine nije bilo dovoljno sredstava. S druge strane, nerедovno izmirivanje obaveza proizvodi nove sudske postupke i dodatne troškove plaćanja zateznih kamata i troškova sudskog postupka. Ovdje upućujemo da je pravo i odgovornost za stvaranje obaveza na rukovodioцу svakog budžetskog korisnika, ali je to pravo ograničeno visinom raspoloživih sredstava u budžetu tog korisnika, a da je za plaćanje obaveza, koje su stvorene u skladu sa operativnim budžetima, zadužen Trezor.

Obzirom da su kratkoročne obaveze iskazane u iznosu 29.112.651 KM, da su stručni savjetnici konstatovali neizmirene obaveze po unutrašnjem dugu na 31.12.2005. godine 3.791.667 KM, to znači da kratkoročne obaveze kantona, nastale poslije 31.05.2003. godine, iznose na dan 31.12.2005. godine 29.112.650 KM. Smatramo da je bilo potrebno sačiniti dinamički plan i planirati sredstva za podmirenje iskazanih obaveza, prije raspoređivanja planiranih budžetskih sredstava na rashode i izdatke za 2006. godinu.

Potrebno je osigurati da svi budžetski korisnici stvaraju obaveze u okviru raspoloživih sredstva odobrenih usvojenim Budžetom, i to u njegovom posebnom dijelu.

5. ZAKLJUČAK

Nakon izvršene revizije može se konstatovati da nije u cijelosti uspostavljen adekvatan i funkcionalan sistem internih kontrola u poslovanju budžetskih korisnika, a što je imalo za posljedicu da se nisu dosljedno provodili zakonski i podzakonski akti i propisane procedure u planiranju, izvršenju i nadzoru nad izvršenjem Budžeta ZE-DO Kantona.

Smatramo da je potrebno posvetiti dužnu pažnju izradi i donošenju Budžeta, sa posebnim akcentom na planiranje rashoda i izdataka kod svakog budžetskog korisnika posebno, kao i na saradnju Ministarstva finansija sa svim budžetskim korisnicima prilikom planiranja rashoda i izdataka, kako bi se na taj način osigurao realan Finansijski plan Kantona.

Potrebno je pisanim procedurama urediti način trošenja odobrenih sredstava za materijalne troškove korisnika budžeta, kao i način kontrole utroška sredstava, uz mogućnost ograničenja visine pojedinih vidova troškova. Za planiranje i izvršenje tekućih grantova potrebno je u cijelosti poštivati obavezujuće zakonske propise, usvojene procedure i kriterije, kao i obavezu podnošenja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava od strane korisnika doznačenih sredstava nadležnim ministarstvima. Isto tako, potrebno je da ministarstva koja su odgovorna za izvršavanje pojedinih tekućih transfera, kapitalnih transfera i kapitalnih izdataka potpuno i blagovremeno izvještavaju Vladu i Skupštinu o izvršavanju istih, u skladu sa zadatim rokovima.

Potrebno je da svi korisnici budžeta stvaraju obaveze u skladu sa odobrenim Budžetom-Finansijskim planom, kao i da prate i osiguraju namjensku upotrebu sredstava doznačenih putem transfera.

Posebno naglašavamo važnost dosljedne i cjelovite primjene Smjernica za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, donesenih od strane Federalnog ministarstva finansija, kojih su se dužni pridržavati budžetski korisnici na svim nivoima vlasti.

Činjenica je da je provedenom revizijom konstatovano poboljšanje određenih segmenata poslovanja korisnika budžeta, što je rezultat poštivanja i provođenja preporuka Ureda za reviziju, ali isto ukazujemo da još uvjek postoje određeni nedostaci koje u narednom periodu treba otkloniti.

U cilju postizanja transparentnosti u radu Ministarstvo finansija čini napore da se uočeni nedostaci i nepravilnosti otklone i mišljenja smo da će učiniti značajan napredak što daje garanciju da će se u narednom periodu utvrđeni nedostaci otkloniti i prevazići i da će doprinijeti zakonitosti rada i efikasnosti u provođenju postavljenih ciljeva. Smatramo da bi popunjavanje sistematizovanih nepotpunjenih radnih mesta u Ministarstvu finansija umnogome doprinijelo ostvarenju postavljenih ciljeva.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlada Zeničko-dobojskog kantona očitovala se na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja budžeta ZDK za 2005. godinu dopisom broj 02-14-9998-1/06 od 31.05.2006. godine, u kojem je navedeno da nema primjedbi na isti, da prihvata preporuke navedene u revizorskem izvještaju, te da Vlada i Ministarstvo finansija i dalje čine napore na otklanjanju i prevazilaženju uočenih nedostataka.

Viši revizor:

Mirsada Janjoš, dipl. ecc.

Voda tima:

Maida Letić, dipl. ecc.